

la rusa lingvo. La „Patro nia” klare montras influojn de la subtavolaj lingvoj: *Otë naso semenü nãneppesös, ta sëvënīs imenö tene. Ta pirittes rezä tene. Ta ses vola tene, ako nãneppesöm ite nãzemä. Kileppe naso sätteke ta tattës nam tinusaa. I da otupustis nam tulëkkë naso, ako i mi otupusëtivimë tulëzinikom naso. I ta nevüvettes no vunapatta nu ta izëppavis no otunëperaazanaa.*

Nasslando estas parto de la virtuala mondo *Ill Bethisad* (la nomo en la kelt-latinida lingvo Brithenig, eble venas el la latina „baptizatum”), kiun lanĉis en 1997 novzelandano Andrew Smith kaj en kiu kulaboras sepdeko da konstruantoj. Ĝi estas unu el la plej elaboritaj kaj evoluigitaj virtualaj komunumoj kun propra kulturo, historio kaj lingvoj (vidu <http://steen.free.fr/ib/index.html> kaj http://ib.fraeth.net/w/Main_Page). La portanta ideo estas, ke la Romana Imperio ne malaperis, tial la latina lingvo influis ĉiujn aliajn lingvojn en Eŭropo, ankaŭ la ĝermanajn kaj slavajn. Venedoj enloĝas la teritorion de la nuna Pollando, Litovio kaj iama orienta Prusio – ilia lingvo *Wenedyk* estas principe latinida. Alia latinido estas la albana *Xliponia*. En Galicio regas la rutena kun pola ortografio, la bethisada kroata multe similas al la ĉeĥa, pluvivas la latinida dalmata lingvo. Cetere, okazis nek fondo de Usono, nek venkis la bolŝevika revolucio en Rusio, tiel ke la lingvoj angla kaj rusa estas relative sensignifaj, male vivas ekz. la gota kaj la malnovsaksa.

Rimarkindan influon subiris la lingvo de la bethisadaj ĉeĥoj, kiuj dum jarcentoj vivis en la habsburga monarĥio: rezultis ekesto de la mikslingvo *Pëmišna* (konstruita de Jan Havliš en 2004, <http://ib.fraeth.net/w/Bohemian>) eĉ kun dialektoj norda, orienta kaj sudokcidenta, kaj subdialektoj prákeriš kaj pryneriš, do tiuj de la ĉefurboj de Bohemio kaj Moravio. Bethisadaj esprimoj en la dialekto de Brno, ekzemple „kvilp, putna, tach, kumšt, fišna, štuntna” (< Gewölbe, Pute, Dach, Kunst, Fisch, Stunde) estas ege similaj al la vere ekzistanta dialekto-argoto *brněnské hantec*, kiu estis aktive uzata ankoraŭ komence de la dudeka jarcento ĉefe de „plotna”, do malpli edukita socia tavolo. Multaj hantecaj germanismoj estas eĉ nun ĉiutage uzataj, ekzemple: štatl (< Stadt), šalina (< elektrische Linie = tramo), zončna (Sonne), fajrovat (< Feuer = hejti, bruli), pucovat (putzen), aугle (Augen), hyn (< hin = lacega, detruita), rychna (Rauchen), pakl (Paket), švunk (Schwung).

Kvankam la fikciaj slavaj lingvoj principe estas elpensitaj, ili diferenciĝas de la kutimaj conlangs de virtualaj mondoj, kiel ekz. la klingona, la dothraka, la valiria. Ili baziĝas sur reale ekzistantaj/ekzistintaj slavaj lingvoj kaj sekvas hipotezajn evolutendencojn, kiuj povintus okazi, se la historiaj cirkonstancoj kaj la sekvaj geneologiaj kondiĉoj havintus iom alian direkton. Oni povas klare diveni, ekzemple surbaze de la tekstaj specimenoj, kiuj subtavolaj kaj apudtavolaj influoj ŝanĝis la (rekonstituitan) lingvon kaj kiudirekten. Esploro de historie neokazintaj, sed ne tute malprobablaj evolutendencoj de nordslavaj conlangs povus eĉ esti utila por scienca esploro de nordeŭropa lingvoteritorio kaj de lingvaj universalaj, kiuj estas temo ĉiam bonvena kaj aktuala en komparatistiko kaj en interlingvistiko ĝenerale.

17.3.2. Slavaj helplingvoj

(surbaze de artikolo de Jan van Steenbergen)

Post la pereco de komunismo en orienta Eŭropo kaj disfalo de Sovetunio, Ĉeĥoslovakio kaj Jugoslavio fine de la 20-a jc., la kredo pri panslava ŝtato iĝis marĝena, sed la enormaj ebloj de interreto revivigis intereson pri lingvo komprenebla al ĉiuj slavo. Dum la unuaj